

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.328/2016/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Moskovits Károly ügyvéd ügyintézésével mellett a Sipos és Moskovits Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Marjai Tibor ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben személyiségi jogsértés miatt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.21.779/2015/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 28 500 (huszonnyolcezer-ötszáz) Ft le nem rótt kereseti illetéket, egyebekben az ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 48 000 (negyvennyolcezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes házastársa, néhai **K. F.** emlékére a **p-i** temetőben **R. A.** sírkövessel kétszemélyes gránit síremléket állíttatott. A síremlék „Montain Ping” gránitkő anyagból készült. Annak alapozása 15 cm vasbeton, lábazati fala 30 cm magas gránitlap, amelyen kívül 25 cm széles alap látható. A felperes 2011. augusztusában ezen alapszegély mellé 60-70 cm széles betonjárdát készített a helyszínen kevert betonanyagból, ahhoz dilatáció nem készült.

A sírhely mellett van néhai **F. S.** sírja, ahova **F. M.** kívánt síremléket állíttatni 2012. május hónapban, ám az a hely szűke miatt nem valósulhatott meg, amiért **F. M.** a helyi önkormányzathoz fordult.

A **P** Község Önkormányzata a 1084-4/2012. számú határozattal **F. M.** kérelmének helyt adott, és elrendelte a temetőt üzemeltető alperes részére a fenti betonszegély 30 cm-esre történő csökkentését; a határozat ellen a jogorvoslati utat kizárta. Az alperes a határozatnak megfelelően eljárva a betonszegélyből 30 cm széles részt levágott.

A felperes a Nyíregyházi Járásbírósághoz benyújtott keresetében az alperest kérte kötelezni a megrongált sír helyreállítására vagy 203 000 Ft kár megtérítésére, majd a kegyeleti joga megsértésének megállapítását is kérte, amiért áttételre került sor.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 6. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127 000 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint **P** Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a temetőkről és a temetkezési tevékenységről szóló 1990. évi XLIII. törvény 41. §-ának (3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a 16/2000. (X. 27.) KT. számú rendeletet (R.) alkotta. A R. 3. §-a értelmében a temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatokat a jegyző ellenőrzi.

A felperes az alperessel kötött a temető üzemeltetésére szerződést. Az önkormányzati rendelet értelmében a temető üzemeltetője jelöli ki a temetési helyeket és gondoskodik a temető rendjének betartásáról és betartatásáról (9. §); a sírbolt temetőn belüli elhelyezését is az üzemeltető jelöli ki (13.§). A R. 16. §-ának rendelkezése szerint a temetési helyen túlterjeszkedő, közízlést sértő vagy oda nem illő felirattal ellátott sírhelyet elhelyezni nem szabad, amely szabályt a meglévő sírhelyek felújításánál is alkalmazni kell.

A sírhely és a síremlék a meghalt személy emlékének megőrzését szolgálja, és egyben biztosítja, hogy a hozzátartozók kegyeleti jogait ott gyakorolhassák. A felperes a sírhely kijelölésekor nem közölte az alperessel, hogy a sírhantra sírkövet állíttat, és köré szélesebb, betonozott járdát kíván építeni, ahol esős időben is meg tudnak állni. A sírhelyek kijelölése úgy történik, hogy a sírkő köré 30 cm szélességű betonszegély építhető, amelytől eltérően a felperes 60-70 cm széles betonsávot épített. A felperes saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

Nem nyert bizonyítást, hogy a betonszegély levágásakor bármilyen sérülés keletkezett volna a síremlékben. Az alperes jogszabálysértést nem követett el, felróhatósága nem állapítható meg, továbbá nem fosztotta meg a felperest a kegyeleti joga gyakorlásától, s abban nem is akadályozta, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Éppen a felperes volt az, aki a szomszédos sírhellyel rendelkezni jogosult hozzátartozók kegyeleti jogait sértette a betonjárda megépítésével.

A pernyertes alperes költségét a pervesztes felperes köteles viselni. A felperes a kereseti illetéket három részletben leróta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával az alperes keresete szerinti marasztalását, vagylagosan pedig az alperes javára megállapított perköltség leszállítását kérte 12 700 Ft-ra. Továbbra is tagadta, hogy bármilyen jogsértő cselekményt elkövetett volna. Sérelmezte, hogy nem őt, mint a síremléssel rendelkezni jogosultat kötelezték az önkormányzat megállapítása szerint jogellenes állapot megszüntetésére, hanem az alperest, aki ennek végrehajtása során a síremléket megrongálta. Álláspontja szerint a jogsértés súlya arányban áll az általa követelt nem vagyoni kártérítés összegével. Ugyan külön nem érvényesíti a járdában okozott kár megtérítését, de továbbra sem ért egyet a szakértői véleményben foglaltakkal. Utalt arra, hogy a gránit sérüléseinek kijavítása tárgyában sikerült peren kívül megegyeznie az emlékművet készítő vállalkozóval. Az alperes részére járó perköltség eltúlzottan került meghatározásra, mert a 200 000 Ft-os pertárgyértékre tekintettel legfeljebb 12 700 Ft-ban lett volna megállapítható az ügyvédi munkadíj.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból helytálló végkövetkeztetésre jutott a per fő tárgya tekintetében, azonban az ítélete pontosításra és kiegészítésre szorul.

Tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a szünetelést követően folytatott eljárásban a felperes a keresetét változtatás nélkül fenntartotta. Ezzel szemben tény, hogy a felperes az 5.P.21.779/2015/3. szám alatti periratában a keresetét módosította, s azt kizárólag a kegyeleti jog megsértésének megállapítása és a nem vagyoni kárigény vonatkozásában tartotta fenn, míg a síremlék helyreállítása, vagylagosan pedig a javítási költség megfizetése tárgyában a továbbiakban igényt nem érvényesített.

Az első fokú ítélet kiegészítésre szorul a kegyeleti jog megsértése vonatkozásában. A kegyelet célja az elhalt emlékének a megőrzése és tiszteletben tartása. A kegyelet gyakorlásának az eszközei - többek között - a temető, a benne lévő sír és tartozékai (fejfák, síremlékek, növényzet).

Az eltemettető és a temető üzemeltetője közötti jogviszony alapja az úgynevezett sírhelyhasználati jog megszerzése, amely sajátos polgári jogi viszonyt keletkeztet. A sír területe nem kerül az eltemettető birtokába. Az eltemettető a dologi hatályú vagyoni használati jogokra vonatkozó szabályozástól eltérően nem nyer rendelkezési jogot a sír használata felett. Az elhalt betemetésére nyer jogot és arra, hogy kegyeleti jogait gyakorolja.

A sírok megjelölésére szolgáló tárgyakkal (síremlék) a kegyeleti jogosult rendelkezik. A síremlék jogosulatlan eltávolítása, a rávéssett szöveg megváltoztatása a kegyeleti jog megsértését jelenti. A perbeli esetben azonban nem történt ilyen, ugyanis a gránit síremlékhez házilagos kivitelezésben készült betonjárda - amelynek a helyben szokásosat meghaladó szélességben történt elkészítésével a felperes a lehetőségein túlterjeszkedett -

nem tartozik a sírhelyhez, attól fizikailag (dilatáció) is elkülönül. Emiatt a járda megfelelő szélességűre történt vágásával az alperes nem valósított meg kegyeleti jogsértést, minek következtében annak sem az objektív (jogsértés megtörténtének megállapítása), sem a szubjektív (nem vagyoni kártérítés megfizetése) szankciója nem volt alkalmazható. Itt utal az ítélet a Fővárosi Ítélet 2.Pf.20.072/2013/4. szám alatti ítéletében elfoglalt álláspontra, mely szerint a síremlék részét nem képező támasztólap kiemelése nem sérti a kegyeleti jogot, mert az elhunyt emlékének sérelme alapvetően akkor állapítható meg, ha a sírhelyet, illetve a síremléket éri olyan közvetlen behatás, ami lelki megrázkódtatást okoz a hozzátartozó számára, és akadályozza a kegyeleti jog gyakorlásában.

Ezen kiegészítéssel az elsőfokú bíróság helytálló következtetésre jutott a per főtárgya tekintetében, s volt alaptalan a felperes fellebbezése.

A felperes a Nyíregyházi Járásbíróság előtt a 13.P.20.340/2013. szám alatt előterjesztett keresetlevelén 15 000 Ft kereseti illetéket rótt le. A bíróság a 2. sorszám alatti végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül utasította el annak megállapításával, hogy a felperes 13 500 Ft illeték visszatérítésére jogosult. A 13.P.20.828/2013. szám alatt újból benyújtott keresetlevelén a felperes 6000 Ft illetéket rótt le, majd a járásbíróság 2. sorszám alatti felhívásra a 3. sorszám alatt további 1500 Ft-ot. Mivel a Nyíregyházi Járásbíróság 13.P.20.340/2013/2. sorszám alatti végzése értelmében a felperes 13 500 Ft illeték visszatérítését kérheti, míg 1500 Ft illetéket a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történt elutasítása okán viselnie kell, az eredetileg lerótt 15 000 Ft illetéket az elsőfokú bíróság nem vehette volna figyelembe. Emiatt mindössze 7500 Ft illeték tekinthető lerótnak a felperes részéről, amellyel szemben áll a módosított kereset folytán meg nem határozható pertárgyérték miatti 36 000 Ft kereseti illeték (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének b) pontja). A kettő különbözete 28 500 Ft, amelynek megtérítésére az elsőfokú bíróságnak a felperest köteleznie kellett volna az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, s a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján. Ezt az elsőfokú bíróság elmulasztotta, s mivel ebben a kérdésben a fellebbezéshez kötöttség elve a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében nem érvényesül, az ítélet ebben a részben az első fokú ítélet megváltoztatva a felperest kötelezte a még meg nem fizetett kereseti illeték külön felhívásra történő megtérítésére.

A 13.P.22.401/2013/3/A/1. szám alatt csatolt megbízási szerződés alapján az alperes jogi képviselőjét jóval magasabb munkadíj illette volna meg (195 000 Ft + áfa), mint amit az alperes javára perköltséggént az elsőfokú bíróság megítélt. Ez utóbbi összeg nem tekinthető eltúlzottnak, figyelemmel az alperes jogi képviselőjének a perben kifejtett tevékenységére, amelyek az alábbiak voltak: a 13.P.20.828/2013. számú eljárásban a kibocsátott bírósági meghagyással szemben ellentmondást terjesztett elő (13.P.22.401/2013/1.). A 13.P.22.401/2013/3., 4., a 6.P.20.365/2014/10., 13., 17., 22., 26., 30. és az 5.P.21.779/2015/5. szám alatti tárgyalási jegyzőkönyvek tanúsága szerint a tárgyalásokon ő vagy a helyettese megjelent (1:50, 0:10, 0:15, 1:30, 1:00, 0:30, 1:45, 0:40, 0:40 perc időtartamban), a 6.P.20.365/2014/3., 7., 14., 15. és 18. számok alatt periratot terjesztett elő. Ha csupán a jogszabály szerinti mértékű ügyvédi munkadíjat vennénk alapul, akkor - meg nem határozható pertárgyértékről lévén szó - 19 óra lenne

elszámolható a jogi képviselő javára (a tárgyalásokat külön figyelembe véve, s minden megkezdett órát egészként elszámolva), ami 5000 Ft/óra alapulvételével 95 000 Ft nettó munkadíjat jelent. Ehhez viszonyítva nem tekinthető eltúlzottnak az alperes javára megítélt perköltség, így annak leszállítására nem látott okot az ítéletábra. A felperes fellebbezésével összefüggésben jegyzi meg az ítéletábra, hogy az alperes jogi képviselője a tárgyalás berekesztését megelőzően az általános szabályok szerint kérte a perköltség megállapítását, amely általános szabályok alatt kell érteni a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai alapján meghatározandó perköltséget is.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, s a felperest kötelezte a hiányzó kereseti illeték megfizetésére, míg egyebekben helybenhagyta a fenti indokolásbeli pontosítással és kiegészítéssel.

A felperes a fellebbezési eljárásban is peresztes lett, ám az alperesnek költsége nem merült fel, ezért ennek kérdésében határozni nem kellett. Az eljárás tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a peresztes felperes az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, s a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2016. június hó 9. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -